

Biblická hodina pre dospelých, Bratislava, Legionárska 6, štvrtok:
8. 2. 2024, 18.00

téma: [Ospravedlnenie z viery II.](#)

Galatským 3, 15 - 29: „¹⁵ Bratia, po ľudsky hovorím: Platnú zmluvu človeka predsa nikto neruší, ani nič k nej nepridáva. ¹⁶ A zaslúbenia boli dané Abrahámovi a jeho potomkovi. Nehovorí: jeho potomkom, ako by (hovoril) o mnohých, ale ako o jednom: tvojmu potomkovi, a tým je Kristus. ¹⁷ Hovorím teda: zákon, vydaný po štyristo tridsiatich rokoch, neruší platnú zmluvu Božiu, aby zmaril zaslúbenie. ¹⁸ Ale ak je dedičstvo zo zákona, tak nie je zo zaslúbenia. Ale Abrahámovi ho dal Boh z milosti skrze zaslúbenie. ¹⁹ Čo teda zákon? Ustanovený anjelmi v rukách prostredníka bol pridaný pre prestúpenie, kým nepríde potomok, na ktorého sa vzťahuje zaslúbenie. ²⁰ Ale prostredník nie je jedného; Boh však je jeden. ²¹ Či je teda zákon proti zaslúbeniam Božím? Vôbec nie! Ved' keby bol býval daný zákon, ktorý môže oživiť, bola by spravodlivosť skutočne zo zákona. ²² Ale Písmo všetko zavrelo pod hriech, aby sa veriacim z viery Ježiša Krista dostalo zaslúbenia. ²³ Prv však, ako prišla viera, boli sme zavretí pod dozorom zákona až do (času) viery, ktorá sa mala zjaviť. ²⁴ Takže zákon stal sa nám vychovávateľom po Krista, aby sme z viery boli ospravedlnení. ²⁵ Ale keď prišla viera, už nie sme pod vychovávateľom. ²⁶ Lebo

vierou ste všetci synovia Boží v Kristovi Ježišovi. ²⁷ Ved' ktorí ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli. ²⁸ Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena, lebo všetci jedno ste v Kristovi Ježišovi. ²⁹ A ak ste Kristovi, ste potomci Abrahámovi, dedičia podľa zaslúbenia.“

Milí bratia a milé sestry!;

V prvej časti 3. kap. listu Galatským jeho adresátom Pavel citoval viaceré miesta SZ, aby dosvedčil, že ospravedlnenie z viery nie nové učenie. Ved' to jediné, čo kedy dávalo spásu, je Božia milosť prijímaná vierou, nie plnenie nariadení zákona. **Ak nás však zachovávanie zákona nespasí, nie sú potom argumenty založené na citovaní zákona bezcenné?** To, že zákon nie je bezcenný sa Pavel pokúša vysvetliť v ďalšej časti Gal 3. kap.

K veršu 15: „Bratia, po ľudsky hovorím.“

Berie si **príklad z ľudského života. Na to, aby spoločnosť mohla fungovať, je dôležité dodržiavať, svojvoľne neporušovať prijaté zákonné nariadenia.** Je bežné, že človek spíše svoju poslednú vôľu (testament) ako platnú zmluvu s dedičom. V starom gréckom práve platilo, že **keď niekto podpíše svoju poslednú vôľu, táto už nemohla byť odvolaná ani pozmenená. Ak už ľudská zmluva - testament uzavretý hriešnymi ľuďmi**

nemohol byť zmenený, o čo viac je pevnejší, spoľahlivejší sľub svätého Boha!

K v. 16: Boh sľúbil - bez akýchkoľvek podmienok sa zaviazal Abrahámovi - že jeho potomkovi dá krajinu a v ňom budú požehnané všetky národy sveta. Tento sľub Boh nezmenil, svoje zaslúbenia nezrušil, nikdy neodvolal. Výslovne sa hovorí nie o potomkoch, ale o **potomkovi** - a tým je Kristus. Božie zaslúbenie boli dané Abrahámovi, aby prostredníctvom nich uveril a stal sa pozemským predkom Krista (por. Mt 1, 1). Zároveň však boli tieto zaslúbenia dané Kristovi, ktorý bol splnením týchto zaslúbení a jediný, ktorý ich mal vykonať.

K v. 17: Samozvaní kazatelia galatským tvrdili, že na to, aby mohli byť dobrými kresťanmi, sa najprv musia stať dobrými židmi, zachovávať zákon. **Predpokladali, že vydanie zákona zmenilo pôvodnú zmluvu založenú na Božom sľube. Pavel dôvodí, že tak to nie je.** Veď najprv bol daný Boží sľub Abrahámovi a až o 430 rokov neskôr bol Mojžišovi vydaný zákon pre Boží ľud. 430 rokov je doba od potvrdenia Božej zmluvy s Abrahámom Jákobovi, keď prišiel do Egypta (1M 46, 1 - 4) až do vydania zákona Mojžišovi na vrchu Sinaj.

Zákon neruší, nenahrádza Hospodinov sľub.

K v. 18: Keby nás od večnej smrti mohlo zachrániť striktné dodržiavanie zákona, nemusel Boh Abrahámovi nič sľubovať, ale On to urobil.

K v. 19: Načo bol ešte potrebný zákon? Ilustrujme to na príbehu: Manželka vraví mužovi, že na „znovu spojzdenie“ televízora by mal radšej zavolať opravára. On tvrdí, že ho opraví sám. Po niekoľkých hodinách práce, hrdý na svoj výkon, TV prijímač zapne, no ozve sa rana, z prístroja stúpa dym a v byte vyhodilo poistky... Manžel konštatuje, že zavolať opravára nie je zlý nápad. **Neraz musíme najskôr uznať, že potrebujeme pomoc, a až potom sme ju v stave prijať. Zákon bol daný, aby sme si uvedomili, ako sme od Boha vzdialení.**

Pavel bol (Sk 21, 28) obviňovaným že učí proti zákonu. No **Pavel netvrdil, že zákon je zbytočný, ale že cieľom zákona nie je dávať spasenie, ale priviesť ľudí k uvedomeniu si, že potrebujú Spasiteľa.** Andrew Jukes napísal: „**Satan sa nás snaží presvedčiť, že sa môžeme skrze zákon stať svätými, zatiaľ čo Boh nám dal zákon preto, aby nás presvedčil, že sme hriešnikmi.**“

V 2M 19. kap. čítame o vydaní zákona: počuť hrmenie, blýska sa, zaznieva silný zvuk trúby a Boží ľud sa chcel strachom. Bolo to dramatické a veľmi pôsobivé. No Pavel viacerými argumentmi

dokazuje, že zákon stojí nižšie ako zmluva - Boží sľub.

1) zákon je dočasný. „Bol pridaný pre prestúpenie, kým nepríde potomok, na ktorého sa vzťahuje zaslúbenie.“ Onen ohlásený potomok je Kristus. Jeho smrťou a vzkriesením sú požiadavky zákona splnené (R 7,4; 8, 1 - 4; **10, 4:** „Koniec zákona je totiž Kristus“). Naproti tomu **zmluva je stála.**

2) Kým požehnanie zo zákona bolo závislé na splnení podmienok, zmluva je bezpodmienečná. Keď Hospodin s Abrahámom uzatváral zmluvu, on spal (1M 15, 1.12.18). Ničím nej neprispel. Išlo o číru milosť (Gal 3, 18).

K v. 20: 3) Zákon mali Izraelci tkp. z „tretej ruky“: Boh ho cez anjelov dal prostredníkovi Mojžišovi a on ľudu. **Svoj sľub však dal Hospodin Abrahámovi osobne** - bez sprostredkovateľa.

K v. 21 - 22: Sú teda Božie sľuby (zmluva) a Boží zákon v rozpore? Nie, neprotirečia si. Dopĺňajú sa. Zákon nám, hriešnym ukazuje našu vinu. Zmluva milosti ukazuje odpustenie, ktoré môžeme získať v Kristovi, vierou v Neho.

Martin Luther píše, že „zákon ukazuje ľuďom ich hriech, aby sa jeho poznaním stali pokornými, predesenými, ubitými a zlomenými, a tým boli prinútení hľadať milosť a tak prišli k požehnanému

semenu (ku Kristovi).“ **Zákon nebol daný, aby priniesol život. Keby to tak bolo, Ježiš by nemusel zomrieť na kríži. On však za nás zomrel. Zákon je zrkadlo umožňujúce vidieť nám našu (hriechom) zašpinenú tvár. Zrkadlo nám však tvár neumyje. Správne použite zákona je odhaliť hriech a vysvetliť, prečo potrebujeme Spasiteľa. Nesprávne použitie zákona je spraviť si z neho rebrík do neba, snažiť sa získať spásu dodržiavaním zákona.**

Zákon a Božia zmluva nie sú v rozpore. **Nebudeme vidieť krásu perly, kým nespoznáme špinu hnoja. Nebudeme si vážiť evanjelium, tešiť sa z odpustenia, kým nám zákon neukáže vážnosť nášho hriechu.**

V. 23 - 25: Boli sme zavretí pod dozor (v gr. vojenskú stráž) zákona, kým neprišla viera. Slová vo v. 23: „*prv však, ako prišla viera*“ nehovoria o osobnej skúsenosti jednotlivca, ktorý prijal vieru, ale mienia príchod Pána Ježiša do našich ľudských dejín. Pred týmto časom bola viera iba v zaslúbenie. **Keď prišiel Ježiš, Božie zaslúbenie sa splnilo. Viera už nemá „iba“ sľub, ale pevný fakt, ktorého sa môže chytiť.** Obdobie od Mojžiša po príchod Krista nazýva Pavel **čas zákona.** Vtedy boli Židia zavretí pod dozorom zákona. Keby stačilo plnenie zákona, Boh by

neponúkal iné východisko - vieru v Ježiša. On ho však ponúkol.

Kým neprišiel Kristus, zákon sa stal naším vychovávateľom, presnejšie dozorcom, strážcom. Grécke *paidagogos* neznamená učiteľa v dnešnom slova zmysle, ale osobu (spravidla otroka), ktorého úlohou bolo sprevádzať chlapca do a zo školy a dohliadať na jeho správanie. Otrok nebol otcom dieťaťa. Len jeho pestúnom, sprievodcom. **Zákon nedal Božiemu ľudu život, len ich život riadil, pripravoval na dospelosť. Požiadavky zákona ľuďom pripomínali, že potrebujú Spasiteľa.**

V. 26 - 27: Príslovie hovorí: „Šaty robia človeka.“ To je aj názov novely Gottfrieda Kellera. Jej hlavný hrdina je nezamestnaný krajčírsky tovariš. Jeho najcennejším majetkom je vlastnoručne ušitý frak, ktorý má na sebe. Cestuje stopom a vezme ho šľachtický koč. Keď koč zastaví v dedinskom hostinci, dobre oblečeného mladíka si pomýlia s grófom a pohostia ho kniežacím pohostinstvom. Hoci opakovane trvá na svojom: „Nie som gróf“, hostinský a dedinčania sa nedajú presvedčiť, lebo sú ohromení jeho elegantným oblečením. „²⁶ *Lebo vierou ste všetci synovia Boží v Kristovi Ježišovi.* ²⁷ *Ved' ktorí ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli.*“ Onen **chudobný krajčír - to sme my**, hriešni ľudia. **Frak je Pán Ježiš** - dokonalý vo svojej láske a

poslušnosti. Obliekli sme si Ho, keď sme boli pokrstení. **Nebeský Otec sa už na nás nepozera ako na úbohých hriešnikov, ale ako na svojho Syna, ktorý nepoznal hriech.** Robí nás dedičmi neba. Nie že by nebeský Otec bol oklamáný naším rúchom, že by nevedel ako to vyzerá v našich srdciach. No posudzuje nás podľa rúcha, ktoré nosíme od svojho krstu: podľa Ježiša Krista.

Naša spása nespočíva v tom, že sa krstom a vierou stávame lepšími ľuďmi (hoci aj to sa má pri nás diať), ale **v tom, že Boh nás posudzuje ako lepších ľudí, pretože nosíme šľachtický odev - Ježiša Krista.** Neodsudzuje nás, ako si zaslúžime, ale dovoľuje nám byť Jeho deťmi a dáva nám podiel na dedičstve večného života.

Spomínaný krajčírsky tovariš sa v úlohe grófa cítil nepríjemne, lebo túto úlohu neprijal. Oblečenie môžeme dlhodobo nosiť len ak sa v ňom cítime dobre, vytvoríme si k nemu vzťah, ak naša povaha a charakter zodpovedajú oblečeniu. To isté platí aj pre rúcho Kristovej spravodlivosti, ktoré sme dostali v krste. **Veriť v Krista znamená nosiť Ním darovaný krásny kvalitný odev spravodlivosti s radosťou a pokorou.** Každý, kto neverí, kto sa nevie stotožniť s Ježišom, komu láska, bázeň a pokora pred Bohom nič nehovoria, sa bude v Kristovom rúchu cítiť nepohodlne a čoskoro ho zo svojho tela strhne.

Potom mu však nezostane nič, čo by ho ospravedlnilo pred nebeským Otcem. Ale **tí, ktorí veria v Ježiša, budú toto rúcho radi nosiť, budú sa z neho tešiť a budú doň čoraz viac vrastať. Láska, bázeň pred Bohom a pokora budú charakterizovať svojho nositeľa tak, že ich čoskoro už nebude nachádzať len na vonkajšej strane odevu, ale vo vlastnom srdci.**

K v. 28: Toto nie je vyhlásenie progresívnych politikov. Pavel tieto slová hovorí o kresťanoch, ktorí si krstom obliekli Krista. Slovamí: „*Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena*“ mieni kresťanskú cirkev. A podľa toho pokračuje formou oslovenia „vy“: „*Všetci jedno ste v Kristovi Ježišovi.*“ **Nenapísal: „Všetci ste si rovní“** aj v cirkvi máme predstavených i „radových“ členov. Pavel nepíše ani: „Všetci ste jeden národ“ – v ranej i súčasnej cirkvi boli a sú ľudia z rôznych národov, no národnosť ani sociálny pôvod či spoločenské postavenie tu nehrá žiadnu rolu – ale: „*Všetci ste jedno.*“ **V Božích očiach my kresťania nie sme mnohé nezávislé individuálne bytosti, ale v istom zmysle jedna osoba, jeden organizmus. Telo Kristovo** (1Kor 12. kap.). Jednota cirkvi nie je len Božou úlohou pre nás kresťanov, ale aj Božím darom.

Cirkev ako Kristovo telo znamená nielen jednotu, ale aj rozmanitosť. Keby všetky údy Kristovho tela boli rovnaké, cirkev by už nepripomínala živý organizmus, ale skôr rotu vojakov bez vôle, ktorí všetci pochodujú na povel rovnakým krokom. Kristovo telo má rôzne údy – funkcie: niekto hrá, iný káže, ďalší potešuje, iný upratuje, zase iný víta návštevníkov Služieb Božích, ďalší spravuje cirkevné financie, stará sa o hospodársku oblasť, iný spieva v spevokole, iný obzvlášť štedro podporuje zbor, ďalší navštevuje chorých a pomáha im, iný plánuje, organizuje... Zoznam by mohol pokračovať ďalej... Až keď si uvedomíme **požehnanie jednoty i požehnanie rozmanitosti v Kristovom tele**, správne pochopíme Božie slovo: „*Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena, lebo všetci jedno ste v Kristovi Ježišovi.*“ Nie je to politické vyhlásenie, ale je to zvestovanie úžasného daru, ktorý nám Boh dal skrze Ježiša Krista.

K v. 29: Božie sľuby dané kedysi Abrahámovi, smieme ako veriaci v Krista vzťahovať aj na seba. V Kristovi smieme patriť do Božieho ľudu. Skrze Neho **sme nielen Abrahámovými a Božími deťmi, ale aj, ako výslovne hovorí Pavel, aj dedičmi.** Áno, patríme k tým, ktorí jedného dňa môžu zdediť

bohaté dedičstvo večnej blaženosti. Trojjedinému Bohu buď za to vďaka. Amen.

S použitím: Warren W. Wiersbe: Buď svobodný (vyd. Návrat domu, Praha 2006), Jon Wellumson: List Galatským - Ospravedlnění vierou (vyd. EvS, Prešov 2010), Jack Kuhatschek: Epištola Galatským - 12 studií pro jednotlivce i skupiny (vyd. Návrat, Praha 1993), John R. W. Stott: Jediná cesta (Česká biblická práce, Kutná Hora 1968) a s myšlienkami: Matthiasa Kriesera: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**